

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Голова приймальної комісії

Ректор _____ М. І.

Зверяков

“ _____ ” _____ 2019 р.

ПРОГРАМА

**фахового вступного випробування зі спеціальності
076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
за освітніми програмами
«Економіка, планування та управління бізнесом»,
«Муніципальна економіка»**

для здобуття освітнього ступеня магістра на основі освітнього ступеня бакалавра, здобутого за профільною або за іншою спеціальністю (напрямом підготовки)

Затверджено

на засіданні кафедри

економіки, права та управління бізнесом

протокол № 8 від «12» лютого 2019 р.

Голова фахової атестаційної комісії

д.е.н., доцент _____ Н. В. Сментина

ЗМІСТ

ВСТУП	3
МОДУЛЬ 1. Економіка підприємства.....	4
МОДУЛЬ 2. Економіка та організація підприємницької діяльності	5
МОДУЛЬ 3. Державне регулювання економіки	6
МОДУЛЬ 4. Стратегія підприємства	7
МОДУЛЬ 5. Проектний аналіз	9
ПРИКЛАД ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО БІЛЕТУ.....	11
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ.....	13
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	14

ВСТУП

Мета фахового вступного випробування – виявлення знань випускників відповідності вимогам освітньо-кваліфікаційної характеристики на основі ступеня бакалавра, здобутого за профільною для університету спеціальністю (напрямом підготовки) та оцінка рівня професійної підготовки фахівця.

Характеристика змісту програми. Програма побудована за функціональними модулями і має міжпредметний синтетичний характер. Модулі програми фахового вступного випробування відповідають чинній освітньо-кваліфікаційній характеристиці бакалавра з економіки підприємства та освітньо-професійній програмі підготовки бакалаврів напряму підготовки «Економіка підприємства». Модулі програми відповідають функціям, для виконання яких підготовлений бакалавр.

У кожному модулі інтегрується матеріал певного функціонального спрямування з різних дисциплін. При цьому органічно поєднуються теоретичні, прикладні питання та матеріал операційного характеру, що дає можливість виявити знання і уміння використовувати категорійний апарат, методи обґрунтувань і розрахунків за окремими функціями економіста з підприємництва.

Програму складено на підставі дисциплін циклу професійної та практичної підготовки бакалавра з економіки підприємства, передбачених освітньо-професійною програмою підготовки бакалавра галузі знань 0305 «Економіка і підприємництво» напряму підготовки 6.030504 «Економіка підприємства», а саме:

- «Економіка підприємства»;
- «Економіка та організація підприємницької діяльності»;
- «Державне регулювання економіки»;
- «Стратегія підприємства»;
- «Проектний аналіз».

МОДУЛЬ 1. ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА

Розділ 1. Загальна характеристика підприємства

Поняття, цілі, задачі, сфери і напрямки діяльності підприємства. Підприємство – як суб'єкт господарювання, як господарська система, як форма реалізації підприємництва. Правові основи функціонування підприємств. Види підприємств за окремими класифікаційними ознаками. Добровільні об'єднання підприємств.

Розділ 2. Система управління підприємством

Сутність, принципи, функції і методи управління підприємством. Склад і функції апарату управління підприємством. Поняття організаційної структури управління підприємством. Характеристика лінійної, функціональної, лінійно-функціональної, дивізійної та матричної структури управління.

Розділ 3. Продукція як основний результат діяльності підприємства

Поняття продукції й її класифікація за призначенням, фізичними властивостями, складністю та ін. Вимір і показники обсягу продукції, сфера їх застосування. Економічний зміст й система показників якості продукції. Стандартизація і сертифікація продукції. Конкурентоспроможність продукції: поняття та основні чинники. Шляхи підвищення якості й конкурентоспроможності продукції.

Розділ 4. Основні виробничі фонди підприємства, нематеріальні ресурси і активи

Основні виробничі фонди: сутність, склад, класифікація, структура, вартісна оцінка. Знос та амортизація основних фондів. Сучасні методи визначення величини амортизаційних відрахувань. Показники ефективності та шляхи поліпшення використання основних виробничих фондів. Нематеріальні активи, загальна характеристика та їх оцінка.

Розділ 5. Оборотні фонди і обігові кошти та фінансові ресурси підприємства

Поняття оборотних фондів. Структура оборотних фондів та її особливості в окремих галузях промисловості. Показники використання оборотних фондів. Основні шляхи економії матеріальних ресурсів підприємства. Поняття обігових коштів, їхній склад і структура. Джерела формування обігових коштів підприємства. Методика нормування обігових коштів. Показники використання обігових коштів. Шляхи прискорення оборотності обігових коштів.

Розділ 6. Персонал підприємства і продуктивність праці

Персонал підприємства: поняття, класифікація, склад промислово-виробничого персоналу. Система показників стану й руху персоналу підприємства. Кадрова політика на підприємстві. Продуктивність праці: поняття, вимір, показники, чинники, резерви і шляхи підвищення.

Розділ 7. Мотивація і оплата праці на підприємствах

Мотивація трудової діяльності: поняття, види і форми. Вплив мотивації праці на рівень продуктивності праці. Заробітна плата: поняття, функції та принципи. Склад фонду оплати праці. Тарифна система і характеристика її елементів. Форми і системи оплати праці на підприємстві. Форми й системи преміювання працівників підприємства.

Розділ 8. Собівартість продукції

Витрати підприємства. Економічна сутність собівартості продукції. Класифікація витрат, що відносяться на собівартість продукції. Склад витрат у розрізі економічних елементів і статей калькуляції. Фактори, резерви й шляхи зниження собівартості продукції.

Розділ 9. Фінансові результати діяльності підприємства

Поняття, види і функції прибутку підприємства. Порядок формування фінансових результатів діяльності підприємства. Резерви та шляхи зростання прибутку на підприємстві.

Розділ 10. Економічна ефективність діяльності підприємства

Поняття ефекту, ресурсів і витрат. Поняття економічної ефективності. Принципова схема побудови показників економічної ефективності виробництва. Узагальнюючі показники економічної ефективності діяльності підприємства. Показники економічної ефективності використання: основних виробничих фондів; оборотних фондів й обігових коштів; трудових ресурсів. Методика оцінки економічної ефективності капітальних вкладень та інвестиційних проектів.

МОДУЛЬ 2. ЕКОНОМІКА ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Розділ 1. Цілі підприємництва

Поняття підприємницького успіху. Показники, які характеризують підприємницький успіх. Поняття грошового потоку. Поняття вартості майна підприємства.

Тема 2. Побудова взаємовідносин у підприємницькій діяльності

Поняття загальних принципів взаємовідносин у підприємницькій діяльності: психологічні: морально-етичні; правові; економічні.

Види договорів. Задачі економічного обґрунтування договору. Визначення кількісних і якісних параметрів відповідно до сформульованих принципів взаємин. Договір на постачання продукції (послуг). Типова структура типу договору. Економічне обґрунтування розділів договору на постачання продукції (послуг).

Визначення розмірів і умов платежу. Оплата за фактом отримання товару (послуги). Передоплата. Оплата з авансовим платежем. Виставлення акредитиву. Інкасо по пред'явленню документів. Оплата на відкритий рахунок. Розмір ціни або знижки (націнки). Зниження рівня ризику та гарантії при укладанні договору. Страхування від тимчасової неплатоспроможності. Фінансові договори. Економічне обґрунтування розділів фінансового договору. Договори про спільну діяльність. Економічне обґрунтування договорів про спільну діяльність.

Розділ 3. Управління фінансами підприємства

Поняття фінансових ресурсів підприємства. Ставка відсотку. Теперішня вартість грошей. Майбутня вартість грошей. Ануїтет. Ефективна ставка відсотку. Етапи обґрунтування капітальних вкладень. Розрахунок початкових витрат. Формування поточних витрат. Методи зниження вартості капіталу. Вартість капіталу. Управління структурою капіталу. Фінансовий леверидж.

Розділ 4. Фінансове планування підприємства

Поняття, значення і задачі фінансового планування. Визначення фінансових потреб. Метод відсотка від товарообігу. Порядок побудови планового балансу грошових надходжень і витрат. Методи управління поточними активами.

Розділ 5. Формування цінової політики підприємства

Поняття вимоги до формування цінової політики. Задача пошуку «оптимальної ціни». Види цінових політик. Активні та пасивні цінові політики. Цінове забезпечення конкурентоздатності. Обґрунтування умов беззбитковості.

Розділ 6. Чинники банкрутства і засоби їх запобігання

Поняття стану банкрутства підприємства. Поняття процедури банкрутства. Суб'єкти банкрутства. Поняття сутності Мірової угоди. Ліквідація банкрута. Поняття стану платоспроможності. Аналіз за допомогою коефіцієнтів. Оцінка ліквідності підприємства. Поняття сутності поточних активів, поточних зобов'язань. Поняття чистого робочого капіталу. Оцінка довгострокової платоспроможності підприємства. Поняття чинників банкрутства. Зовнішні чинники. Національні чинники. Внутрішні чинники. Методи запобігання банкрутства.

МОДУЛЬ 3. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ

Розділ 1. Необхідність та сутність державного регулювання економіки

Державне регулювання економіки: поняття та необхідність. Соціально-економічні умови (передумови) державного регулювання економіки. Економічні функції держави у ринковій економіці. Об'єкти та суб'єкти державного регулювання економіки. Система органів державного регулювання економіки, їх класифікація.

Розділ 2. Методи державного регулювання економіки

Загальна характеристика системи методів державного регулювання економіки. Адміністративний метод державного регулювання економіки: сутність, мета, інструменти. Адміністративні економічні засоби державного регулювання економіки: сутність, необхідність, сфера застосування. Бюджетний метод державного регулювання: сутність, мета, характеристика інструментів. Податковий метод державного регулювання: сутність, мета, інструментарій. Роль, види та функції податків. Грошово-кредитний метод державного регулювання економіки: сутність, мета, інструментарій.

Тема 3. Прогнозування, програмування, планування соціально-економічного розвитку у системі державного регулювання економіки

Сутність та необхідність прогнозування. Методи соціально-економічного прогнозування: інтуїтивні – індивідуальні та колективні; формалізовані. Місце програмування у системі державного регулювання економіки. Макроекономічне планування у системі державного регулювання економіки. Зміст державного індикативного плану: його розділи та показники. Система методів індикативного планування, їх загальна характеристика.

Тема 4. Державне регулювання промислового виробництва

Предмет державного регулювання у промисловості. Державне замовлення та етапи його формування. Визначення потреб держави у промисловій продукції та обґрунтування обсягу промислового виробництва необхідними ресурсами. Обґрунтування можливого виробництва промислової продукції. Поняття виробничої потужності. Баланс виробничих потужностей.

Тема 5. Державне регулювання інвестиційної діяльності

Інвестиції та капіталовкладення, їх сутність. Види інвестицій. Інвестиційна діяльність та інвестиційна політика держави. Капіталовкладення. Склад капіталовкладень. Структура капіталовкладень. Джерела фінансування капіталовкладень. Ефективність капіталовкладень. Результати інвестиційної діяльності. Показники кінцевих результатів інвестиційної діяльності. Показники проміжних результатів інвестиційної діяльності. Державне замовлення у будівництві. Причини та необхідність державного замовлення на введення у дію об'єктів виробничого призначення. Фактори, що визначають можливість здійснення державного замовлення на введення у дію об'єктів. Методика розрахунку державного замовлення на введення у дію об'єктів. Методика розрахунку капіталовкладень під державне замовлення на введення у дію об'єктів. Питомі капіталовкладення. Розрахунок необхідного річного обсягу капіталовкладень. Поняття інфраструктурного проекту та етапи його фінансування.

МОДУЛЬ 4. СТРАТЕГІЯ ПІДПРИЄМСТВА

Розділ 1. Теоретичні аспекти формування стратегії підприємства

Поняття стратегії. Визначення стратегії різними авторами (І. Ансофф, Б. Карлоф, М. Портер). Формування стратегії. Етапи процесу формування стратегії. Визначення місії підприємства. Суть та значення місії для підприємства. Поняття цілей. Класифікація та ранжування цілей підприємства. Сучасні погляди на роль стратегії у функціонуванні підприємства.

Розділ 2. Методи стратегічного аналізу

Зовнішнє середовище та його структурні компоненти: політичний, економічний, соціальний, правовий, технологічний. Аналіз галузі й конкуренції. Модель Портера: аналіз п'яти конкурентних сил в галузі (споживачі, постачальники, конкуренти, товари-субститути, потенціальні конкуренти). Бар'єри входу й виходу з галузі. Визначення загроз і можливостей зовнішнього середовища. Функціональний аналіз підприємства. Використання різних концепцій проведення функціонального аналізу (концепції життєвого циклу продукції, кривої досвіду, сегментації ринку, операційного й фінансового важеля та ін.). Оцінка слабих та сильних сторін підприємства. Ресурси підприємства, їх кількісне та якісне оцінювання. Розробка матриці SWOT. Портфельна стратегія підприємства. Матриця БКГ (Бостонської консультативної групи).

Розділ 3. Стратегії бізнесу та вибір ефективної стратегії

Загальна класифікація стратегій організації. Ієрархія стратегій. Стратегія однобізнесових і мультибізнесових фірм: генеральна (загальнокорпоративна), стратегія бізнесу та її елементи, функціональна, комплексна стратегії. Поняття диверсифікації діяльності підприємства. Види диверсифікації. Причини вибору стратегії диверсифікації. Вплив зовнішніх чинників на формування стратегії розвитку підприємства. Сутність чинників макrorівня (економічні, політичні, соціальні, правові, постачальники, споживачі, конкуренти та ін.) та їх вплив на формування стратегії. Сутність чинників мікрорівня (виробництво, фінанси, ресурси та ін.). Стратегія зростання, стабільності, скорочення. Різновиди стратегії зростання (вертикальна інтеграція, горизонтальна інтеграція, конгломератна та концентраційна диверсифікація, об'єднання та створення СП й ін.). Різновиди стратегії стабільності (пауза, обережний розвиток, прибутковість без змін). Стратегії скорочення (відсікання зайвого, переорієнтація, банкрутство). Конкурентні стратегії (скорочення витрат, фокусування на сегменті ринку, лідирування у знижках та ін.). Сутність та призначення функціональних стратегій. Типи функціональних стратегій, їх загальна характеристика (товарна стратегія, цінова стратегія, маркетингова стратегія, стратегія інвестиційної діяльності та ін.). Альтернативність вибору: стратегія зростання (об'єднання, злиття, поглинання); стратегія стабілізації, стратегія скорочення (відсікання зайвого, ліквідація), стратегія запобігання банкрутства.

МОДУЛЬ 5. ПРОЕКТНИЙ АНАЛІЗ

Тема 1. Сутність і предмет інвестиційного проектування

Місце проектного аналізу в інвестиційному менеджменті. Цілі і задачі інвестиційного управління. Етапи інвестиційного проектування. Учасники інвестиційного проекту. Життєвий цикл проекту.

Тема 2. Аспекти проектного аналізу

Маркетинговий аналіз. Кон'юнктурний аналіз еквівалентного продукту ринку. Оцінка ринкових тенденцій і місця продукту в його проходженні на ринок. Технічний аналіз, його мета і зміст. Оцінка масштабу проекту, технологій його реалізації, розміщення проекту, оцінка необхідних ресурсів і джерел їх постачання. Нормативна оцінка інвестиційних і експлуатаційних витрат на реалізацію проекту. Інституційний аналіз. Оцінка організаційно-правової, адміністративної і політичної ситуації реалізації проекту. Розробка організаційної і адміністративної схеми здійснення проекту. Соціальний аналіз. Оцінка витрат на проведення соціально-економічних заходів в рамках проекту. Екологічний аналіз. Розрахунок витрат на мінімізацію негативних наслідків впливу проекту на екологію згідно з існуючою нормативною базою. Оцінка альтернативних варіантів екологічних заходів. Прогноз майбутніх екологічних наслідків від експлуатації проекту. Фінансовий аналіз. Оцінка витрат і вигод від реалізації проекту. Оцінка альтернативних проектів. Економічний аналіз. Загальна ефективність проекту.

Тема 3. Методологія проектного аналізу

Система методів проектного аналізу. Розрахункові методи оцінки фінансових потоків платежів по реалізації і експлуатації проекту. Цінність грошей у часі. Використання методів фінансових обчислень в проектному аналізі. Аналіз безальтернативних проектів. Аналіз ситуації з проектом і без проекту. Класифікація критеріїв оцінки проектів. Порівняльна оцінка ефективності проекту до і після його реалізації.

Тема 4. Критерії оцінки ефективності проектів

Система критеріїв оцінки ефективності проектів. Прості критерії порівняння альтернативних проектів. Дисконтовані критерії порівняння проектів. Економічний аналіз зіставлення критеріїв оцінок проектів. Аналіз ефективності витрат. Оцінка ефективності альтернативних проектів на основі дисконтованих критеріїв. Порівняння проектів із різноманітними періодами грошових потоків. Порівняння взаємовиключних проектів із різним терміном життя. Поняття NPV. Порівняння проектів за витратами.

Тема 5. Фінансовий аналіз проектів

Суть і зміст фінансового проектування. Розробка стратегії формування інвестиційних ресурсів. Оцінка операційних потоків грошових коштів.

Нормативна документація за оцінкою фінансування проекту. Аналіз фінансової стійкості проекту. Аналіз беззбитковості проекту.

Тема 6. Методи оцінки проектних ризиків

Поняття і види ризиків. Методи обліку ризиків. Розрахункові методи оцінки ризиків. Аналіз чутливості проекту. Аналіз сценаріїв. Ймовірні методи аналізу ризиків. Методи зниження ризиків. Управління інвестиційними ризиками.

ПРИКЛАД ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО БІЛЕТУ

**Фахове вступне випробування
для здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
Освітні програми:
«Економіка, планування та управління бізнесом», «Муніципальна економіка»**

Екзаменаційний білет № 25

I. Теоретична частина (100 балів, по 2 бали за правильну відповідь на кожне питання).

1. Ліцензія, яка використовується у підприємницькій діяльності це:

- А) спеціальний документ, який видається підприємцю компетентним державним органом та надає право на здійснення окремих видів діяльності;
- Б) спеціальний документ, який повинні отримати підприємці на право здійснення підприємницької діяльності;
- В) документ, який дає право підприємцю на пільги у підприємницькій діяльності;
- Г) документ на право продажу визначених товарів та послуг.

...

50. Матриця БКГ заснована на оцінці наступних параметрів:

- А) темп росту ринку та відносна частка ринку;
- Б) сприятливі можливості;
- В) частка ринку;
- Г) майбутні загрози.

II. Практична частина (100 балів).

(Примітка: усі розрахунки мають наводитися у їх логічній послідовності; усі результати розрахунків повинні мати одиниці виміру; після завершення розв'язання завдання наводиться відповідь та економічно обґрунтований висновок)

Завдання 1 (50 балів)

Постановка завдання: Складіть стислий звіт про фінансові результати і визначити: розмір валового прибутку, фінансовий результат, чистий прибуток, показник рентабельності.

Вихідні дані:

1. На розрахунковий рахунок підприємства в звітному році надійшло 8151,6 тис. грн, у тому числі ПДВ.
2. Середня рентабельність що випускається продукції підприємства - 23%.
3. Адміністративно-управлінські витрати і витрати на збут займають 20% від собівартості продукції.
4. Ставка податку з прибутку – 18%.

Завдання 2 (50 балів)

Постановка завдання. Визначити річний розмір дотацій хлібозаводу на виробництво житнього хліба та питому вагу дотацій в реальній ринковій ціні житнього хліба.

Вихідні дані:

1. Щоденний обсяг виробництва житнього хліба, що дотується, дорівнює 8,5 тон.
2. Протягом року хлібозавод працює без зупинок та вихідних днів.

3. Витрати на виробництво 1 кг житнього хліба на хлібозаводі наведені в таблиці.

Витрати	Сума, грн
Матеріали	2,9
Експлуатація машин та механізмів	1,5
Заробітна плата з нарахуваннями	2,8
Позавиробничі витрати, у % до виробничої собівартості	20,0

4. Норматив рентабельності житнього хліба, що забезпечує підприємству отримання прибутку, дорівнює 23,0 %.
5. Відпускна оптова ціна за 1 кг житнього хліба, що дотується, встановлена органами місцевої влади на рівні 9,0 грн.

Затверджено на засіданні кафедри економіки, права та управління бізнесом
Протокол №8 від «12» лютого 2019 року

Голова фахової атестаційної комісії _____ Н. В. Сментина

Критерії оцінювання знань вступників за результатами вступного фахового випробування зі спеціальності

Екзаменаційне завдання включає теоретичну і практичну частину.

Теоретична частина вступного випробування складається з 50 тестових запитань. Оцінка за правильну відповідь – 2 бали, неправильну відповідь – 0 балів.

Практична частина вступного випробування складається з двох задач. Максимальна оцінка за повне правильне розв'язання – 50 балів.

50 балами оцінюється повне, методично грамотне і математично вірне розв'язання завдання, виконане в чіткій, логічній послідовності, з представленням алгоритмів розрахунку показників, з наведенням формул, розшифровкою умовних позначень, а також загальних економічно-обґрунтованих висновків.

41-49 балами оцінюється повне і вірне розв'язання завдання з представленням необхідних висновків, яке містить деякі методичні неточності і незначні математичні помилки.

31-40 балами оцінюється повне розв'язання завдання, яке містить декілька суттєвих методичних помилок, що охоплюють не більше 75% розв'язання завдання, або неповне вірне розв'язання завдання, яке виконане наполовину.

21-30 балами оцінюється повне розв'язання завдання, яке містить декілька суттєвих методичних помилок, що охоплюють не більше 50% розв'язання завдання, або неповне вірне розв'язання завдання, яке виконане наполовину.

16-20 балами оцінюється фрагментарне вірне розв'язання завдання, яке виконане не більше ніж на 25%.

1-15 балами оцінюється фрагментарне, частково вірне розв'язання завдання, яке виконано менше ніж на 25%

0 балами оцінюється відсутність, або повністю невірне виконане розв'язання завдання.

За підсумками фахового іспиту вступник може набрати від 0 до 200 балів включно. Вступник, який набрав менше за 100 балів на фаховому вступному випробуванні, не допускається до участі у конкурсі на здобуття ступеня магістра.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Гетьман О.О. Економіка підприємства: Навч. посіб. / О. О. Гетьман, В. М. Шаповал. – 2-ге вид. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 488 с.
2. Горбаченко С.А., Карпов В.А. Аналіз підприємницьких проектів. – Одеса: ОНЕУ, 2013. – 241 с.
3. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
4. Гринчуцький В.І. Економіка підприємства: навч. посіб. / В.І. Гринчуцький, Е.Т. Карапетян. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 304с.
5. Дикань В. Л. Стратегічне управління : навч. посіб. / В. Л. Дикань, В. О. Зубенко, О. В. Маковоз, [та ін.]. – Київ : ЦУЛ, 2013. – 272 с.
6. Дука А. П. Аналіз інвестиційних проектів: навч. посіб. / А.П. Дука; Акад. праці і соц. відносин Федер. профспілок України. – К., 2010. – 240 с.
7. Закон України «Про акціонерні товариства» від 17.09.2008 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
8. Закон України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом», Документ 2343-12, чинний, поточна редакція — Редакція від 01.01.2017, підстава 835-19. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2343-12>
9. Ковтун О.І. Державне регулювання економіки: навчальний посібник / О. І. Ковтун. – Новий Світ, 2010. – 429 с.
10. Конспект лекцій з дисципліни «Державне регулювання економіки» для студентів II-III курсів усіх форми навчання всіх напрямків підготовки / Л. М. Гейко, Н. В. Сментина. – Одеса: ОНЕУ, ротапринт, 2016 р. – 110 с.
11. Кучеренко В. Р. Проектний аналіз у підприємстві /В. Р. Кучеренко, В. А. Карпов, О. М. Подмазко; Одес. держ. екон. ун-т. – О.: Астропринт, 2006. – 122 с.
12. Опорний конспект лекцій з курсу «Економіка та організація підприємницької діяльності» для студентів 4 курсу всіх форм навчання спеціальності «Економіка підприємства». Випуск 1» /Укл. Н. В. Доброва, І. А. Допіра. – Одеса: ОДЕУ, ротапринт, 2005р.- 80с.
13. Опорний конспект лекцій з курсу «Економіка та організація підприємницької діяльності» для студентів 4 курсу всіх форм навчання спеціальності «Економіка підприємства». Випуск II. /Укл. Н. В. Доброва, І. А. Допіра. – Одеса: ОДЕУ, ротапринт, 2006р. – 80с.
14. Планування та аналіз підприємницьких проектів. – Одеса: ОНЕУ, 2014. – 243 с.
15. Податковий кодекс України від 23.12.2010 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
16. Практикум з дисципліни «Економіка, організація підприємницької діяльності» для студентів IV курсу денної форми навчання спеціальності «Економіка підприємства». (Укл. Н. В. Доброва) – Одеса: ОНЕУ, ротапринт, 2017 р. – 90 с.

17. Практичний курс бізнесу: (Бізнес-тренінг): збірник вправ, задач, тестів та ситуаційних завдань. Навчальний посібник. Рекомендовано МОНУ/ В.Р. Кучеренко, Н.В. Доброва, М.М. Осипова.- 2-ге вид., виправ. і доп. – Одеса: Астропринт, 1013. – 184с.
18. Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України: Закон України від 23.03.2000 р. №1602-III. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
19. Соколова О. Є. Проектний аналіз: курс лекцій / О. Є. Соколова, Л. О. Сулима. – К.: НАУ, 2011. – 86 с.
20. Управління проектами: навч. посіб. / Харк. нац. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва / Ред.: О. В Ульянченко; П. Ф Цигікал. – Х., 2010. – 522 с.
21. Швайка Л. А. Державне регулювання економіки: підручник / Л.А. Швайка. – Знання, 2008. – 462 с.